

VAN HET BESTUUR

Beeld en bewerking: Zoomfactory

Beste adoptievrienden, -vriendinnen, boeren en boerinnen,

Dit is de eerste Koevoet van 2018. Vroeger dan u gewend bent. Immers, de meeste voorjaarsnummers verschenen wanneer de koeiendansen alweer begonnen waren. Daar moeten we nu nog even op wachten, halverwege maart vroom het zelfs nog behoorlijk. Niettemin nadert Pasen alweer met rasse schreden en dan zal het niet lang meer duren voordat de eerste rode of zwart-witte vierhoevers weer naar buiten gaan. Wij hopen dat deze vrolijke evenementen

weer goed bezocht gaan worden door de adoptievrienden en andere belangstellenden. Houdt u vooral de agenda op onze website in de gaten om te zien wanneer uw eigen adoptiekoe voor u gaat dansen.

De koeien van boerderij De Hoefwoning uit Maasland zullen vast weer dansen dit voorjaar, maar zij zijn niet langer geadopteerd door onze vrienden en vriendinnen omdat de familie Nell besloten heeft zich terug te trekken als adoptieboerderij. Wij zullen proberen de adoptievrienden op andere boerderijen aan een koe of

kalfje te verbinden. Gelukkig is er ook weer een nieuwe AEK boerderij aangemeld: Melkveehouderij Reintjes in Ottersum(L). Deze boerderij heeft meteen al drie adoptievrienden. Een veelbelovende start!

Veelbelovend zijn ook de veranderingen binnen Stichting Koevoet. Eind vorig jaar is er in een vergadering met het bestuur en de adoptieboeren besloten om een verandering in gang te zetten. Deze verandering is ingegeven door het feit dat de bestuursleden na jaren actief te zijn geweest willen stoppen. Hierdoor is er ruimte ontstaan, ruimte voor een nieuw bestuur met

een nieuw elan. Zij stellen zich in de volgende nieuwsbrief graag aan u voor.

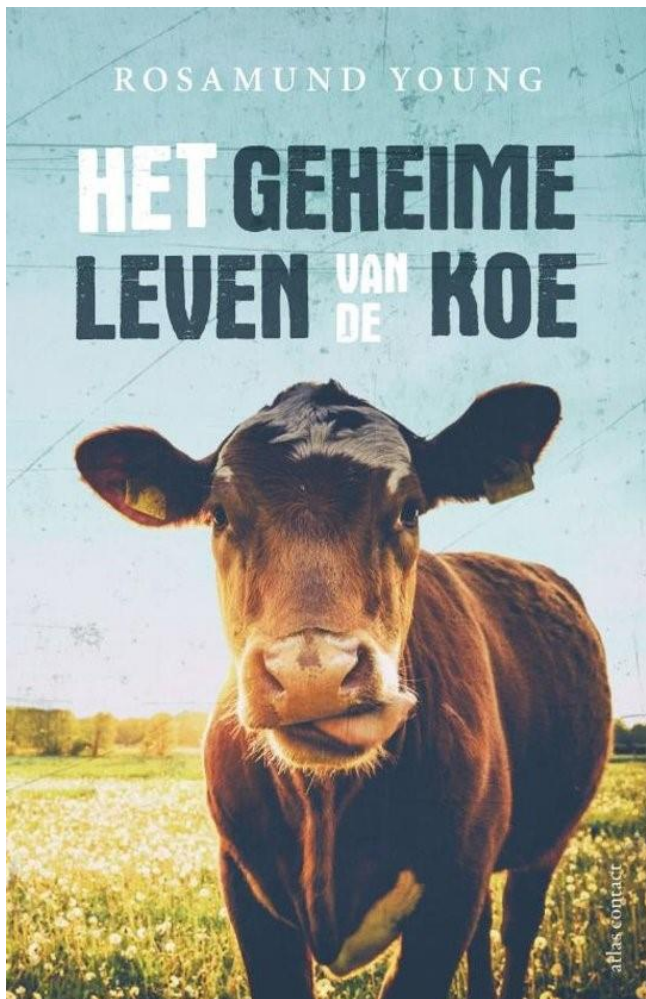
Wat onveranderd blijft is de behoefte aan vrijwillige hulp. Er zijn tal van – kleine – taken die nu blijven liggen wegens gebrek aan mensen. Stuur gerust een mailtje aan info@adopteereenkoe.nl voor meer informatie.

Fijn voorjaar gewenst!

Het bestuur van Adopteer een Koe

KOE EN BELEVING

Een nieuw koeienboek

Het Geheime Leven van de Koe – Rosamund Young

Het geheime leven van de koe van Rosamund Young is een hartverwarmend kijkje achter de schermen van een traditionele boerderij, en een pleidooi voor een bewustere omgang met de dieren die ons van vlees en zuivel voorzien. Op haar biologische Kite's Nest Farm in de Cotswolds mogen de koeien (en varkens, kippen en schapen) gaan en staan waar ze willen. Bij hun kalf blijven, of deze aan oma toevertrouwen? In de wei grazen, of boven aan de heuvel? Naar de schuur hollen bij regen, of gewoon onder de heg schuilen?

Vrienden voor het leven

Decennialang heeft Young haar dieren uitgebreid kunnen observeren en ze constateert dat deze consequent slimme keuzes maken die hun welzijn verhogen. Aan de hand van de meest aandoenlijke anekdotes over haar kudde laat ze zien dat het intelligente beesten zijn die elkaar liefhebben, samen spelen en levenslange vriendschappen sluiten.

Het is een fijn en sympathiek boek dat makkelijk leest. Weetje: de ouders van Young waren de eerste biologische boeren in Engeland.

Uitgegeven bij Atlas Contact, herziene uitgave oktober 2017.

Koeien & Kunst

Beeld: Laura Bouwmeester

Het Mysterie van de Melkrobots (documentaire)

Johan van Rijthoven is een moderne boer die er alles voor over heeft om een gezond boerenbedrijf over te dragen aan zijn kinderen. Omdat zijn koeien door onverklaarbare redenen niet genoeg melk meer geven en zijn bedrijf met de ondergang bedreigd wordt, bindt de melkveehouder de strijd aan met de multinational die hem drie ondeugdelijke melkrobots geleverd heeft. Een strijd die leidt tot confrontaties: met zichzelf, met zijn directe omgeving, en met onbeheersbare krachten op zijn erf.

Modern boerendrama

Het Mysterie van de Melkrobots is een modern boerendrama, dat op unieke wijze inzicht geeft in de strijd om overleving die vele boeren in Nederland en Europa dagelijks voeren – maar dan achter gesloten deuren. “Er is veel verborgen leed op het platteland”, volgens psychiatrisch verpleegkundige Maria van Genugten. “Boeren praten graag over hun werk, kunnen alles vertellen over het welzijn van hun dieren, maar naar zichzelf kijken ze niet. Tot de nek in de schulden raken boeren geïsoleerd, kent hun leven op het erf relatief veel relationele problemen en heeft boer-zijn weinig status meer.” Een slopend mechanisme.

Waar te zien?

Reguliere en speciale vertoningen schijnen een licht op de agrarische wereld, vanuit diverse invalshoeken; de film kan als vertrekpunt dienen om aansluitend een discussie of themagesprek te voeren. De eerstvolgende vertoning van de film vindt plaats in Filmhuis Allemen in Goor – dinsdag 3 april om 20:00uur + nagesprek met LTO Nederland.

Adoptievrienden of boeren die een speciale vertoning willen organiseren, kunnen informeren bij hun lokale filmtheater of een mail sturen aan info@periscoopfilm.nl.

JIJ EN DE BOER

Boerderijberichten

Nieuwsbericht van Hoeve Ravenstein

Op zaterdag 31 maart a.s. is er op het erf van Hoeve Ravenstein van alles te beleven. Op het erf vind je verschillende kramen met biologische, glutenvrije en streekgebonden producten. Ook is het koffielokaal geopend en zijn er kinderactiviteiten te ondernemen. Kom jij ook langs tijdens dit leuke Paasevenement?

Markt op het erf

Op het erf vind je circa tien marktkramen gevuld met de lekkerste Paasproducten. De producenten van Hoeve Ravenstein vertellen graag meer over de bijzondere (streek)producten en er is van alles te proeven. Denk hierbij aan boerenkazen, delicatessen, natuurvlees, gebak, brood en nog veel meer! Natuurlijk kunnen de bezoekers ook terecht in de Boerderijwinkel (biologische supermarkt) van de Boerderij.

Vleesproeverij

Boerin Gerda geeft tussen 11.00 en 17.00 uur een vleesproeverij bij de ingang van de Boerderijwinkel. Het vlees is afkomstig van dieren die op Hoeve Ravenstein een goed leven hebben gehad. Er wordt geen gebruik gemaakt van onnatuurlijke toevoegingen en dus is dit pure vlees ook glutenvrij! Natuurlijk kun je vers vlees in kleine porties of in aantrekkelijk geprijsde 4 kg pakketten mee naar huis nemen om tijdens de paasdagen van te genieten!

Kinderactiviteiten

Op het erf vind je veel leerzame kinderactiviteiten. De kinderen kunnen ook gebruik maken van de gratis speurtocht waarbij ze alle bijzondere plekken van de boerderij bezoeken.

Nieuwsbericht van Zorgboerderij Nieuw Bureveld

lente op de boerderij
Zaterdag 31 maart 2018
van 10.00 tot 15.00 uur

Speurtocht voor de kleintjes
Lammetjes kijken
Maak kennis met de dieren op de boerderij
Springkussen
Nieuw in de moestuin
Paaskoe

Landwinkel De Hooierij
Universiteitsweg 1
3732 HX De Bilt
Meer info: www.dehooierij.nl

landwinkel
De Hooierij

Gestopt in 2018

Helaas heeft De Hoefwoning van de familie Nell uit Maasland aangegeven te stoppen. Stichting Koevoet zal de negentien adoptievrienden benaderen en hen

Adoptievriendin in Beeld: Yolanda Boer

Mee in het ritme van de boerderij

Adoptieboer Piet neemt Yolanda Boer en haar dochter Sam (7 jaar) mee in het ritme van de boerderij. Er zijn de dagelijkse werkzaamheden zoals het melken en voeren, het seizoenswerk, en het jaarlijkse ritme van de koeien op stal zetten en in het voorjaar weer naar buiten laten gaan. Zelfs het kalveren is bij boer Piet gebonden aan een seizoen. Yolanda en Sam zijn altijd welkom op de boerderij, ze mogen bij alles helpen.

vragen of ze elders een koe wensen te adopteren. Wij danken de familie Nell voor hun bijdrage aan ons programma de afgelopen jaren.

Toegetreden in 2018

Kinderdagverblijf De Bonte Koe bij Melkveebedrijf Reintjes

Begin oktober 2018 sloot Giel Reintjes, van Melkveebedrijf Reintjes te Ottersum (L) zich aan bij Adopteer een Koe. Inmiddels hebben ze al drie adoptievrienden. Een mooie start!

Nieuwsbericht van Melkveebedrijf van Leeuwen GEBORTEGOLF

▲ Simon van Leeuwen geeft dit pasgeboren lammetje de fles. Bij zijn melkveebedrijf in Heenvliet zijn de afgelopen tijd 36 lammetjes geboren. Om te zorgen dat ze allemaal goed op gewicht blijven, is Van Leeuwen druk met flesjes warm maken. Behalve 40 schapen heeft de boer ook 130 melkkoeien. Foto Roel van Deursen

Beeld: Roel van Deursen

Boer Simon staat vol trots in het AD Voorne Putten met al zijn lammetjes.

Sam en Juultje

Op de boerderij lopen ongeveer 30 koeien, dus het is een relatief kleine melkveehouderij. Maar nog uitzonderlijker is dat alle kalfjes binnen twee maanden worden geboren. Het laatstgeboren kalfje was al geadopteerd, dus wij moesten bijna een jaar wachten voordat ons kalfje Juultje werd geboren.”

Zwangerschap bij de koe

Een koe is negen maanden drachtig. Meestal wordt ze tijdens haar zwangerschap gewoon gemolken, tot ongeveer twee maanden voor de bevalling. Dan 'staat' ze 'droog', oftewel ze geeft geen melk meer. Tijdens die laatste twee maanden krijgt ze vaak krachtvoer en extra vitaminen en mineralen van de boer. Bij de geboorte is het kalf zo'n 80 cm lang en weegt het 30 tot 50 kg.

Kinderfeestje

Yolanda: “Dat wachten was geen enkel probleem, want er was zoveel te zien en te doen op de boerderij.

Sam voelde zich er meteen thuis. Dat kwam in de eerste plaats door de vriendelijke, rustige boer Piet. En ze is niet de enige, want er zijn veel kinderen die het heerlijk vinden om te helpen op de boerderij. Sam heeft het kinderfeestje voor haar zevende verjaardag op de boerderij gegeven. De meeste van haar vriendinnetjes hadden nog nooit een koe van zo dichtbij gezien, laat staan gemolken, maar ze vonden het fantastisch.”

Geboorte van een kalf

“We krijgen regelmatig een uitnodiging om naar de boerderij te komen. Bijvoorbeeld voor het paasontbijt in de stal met daarna de open dag, en voor de koeiendans in het voorjaar. Heel bijzonder is ook dat we welkom zijn om de geboorte van een kalf mee te maken. We zijn een keer wezen kijken, en hoewel het voor Sam iets te lang duurde, vond ik het heel indrukwekkend.”

Verschillende karakters

Wat Yolanda zo opmerkelijk vindt om te ervaren, is dat de koeien allemaal een eigen karakter hebben. “Sommige koeien zijn nukkig, terwijl Juultje juist mensgericht en meegaand is. Andere koeien zijn weer dominant en willen dan bijvoorbeeld perse als eerste de stal in. Als de koeien op stal gaan, staan ze het hele seizoen op een vaste plek. Koeien hebben een hiërarchie, dat wist ik helemaal niet. Ik wist überhaupt weinig van koeien, totdat ik adoptievriend werd.”

Koeienvriendschap

Koeien kunnen andere koeien herkennen. Als kudde-dier onderhouden ze sociale relaties met de andere koeien in de groep. Ze hebben vaste maatjes met wie ze graag samen grazen of samen slapen. Koeien sluiten vriendschappen voor het leven. Vrienden likken elkaar op plaatsen waar ze zelf niet bij kunnen. Dit likken heeft een kalmerend effect.

Sam met boer Piet

Nederland in de ban van ontsnapte koe

Hermien, de koe die in december ontsnapte op transport naar het slachthuis, was deze winter veelvuldig in het nieuws. Twee maanden lang wist ze uit de handen van mensen te blijven. Hermien struinde al die tijd rond in de bossen van Lettele, een dorp in de buurt van Deventer.

Slachthuisgratie

Nadat Hermien na die twee maanden op vrije hoeven werd gevangen, is zij vervoerd naar het rusthuis. Niet alleen Hermien, maar ook haar ontsnappingspartner Zus hebben slachthuisgratie gekregen. Koe Zus ging er tegelijk met Hermien vandoor, maar zij werd al vrij snel weer gevangen.

Inzamelingsactie

Veel mensen leefden mee met Hermien de koe. De Partij voor de Dieren initieerde een inzamelingsactie waarmee geld kon worden opgehaald om de koeien naar het rusthuis in Friesland te kunnen brengen. En er werd genoeg gedoneerd om zowel Hermien als Zus te kunnen overnemen van de eigenaren. Gelukskoe Hermien is momenteel de ster van het koeienrusthuis. Gelukkig is de rust na de mediastorm enigszins weergekeerd en kan Hermien rustig herkauwen tussen haar nieuwe kuddegenoten. Het gaat naar omstandigheden heel goed met haar.

Kalverenfraude in de melkveehouderij

Beeld: Frits Cramer

Begin dit jaar kwam de melkveehouderij slecht in het nieuws. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) kwamen onregelmatigheden op het spoor in het identificatie- en registratiesysteem (I&R) van kalveren. Deze I&R wordt door de boeren bijgehouden en levert onder meer informatie voor het uitvoeren van de Fosfaatwet. (Voor meer informatie over de Fosfaatwet, zie nieuwsbrief nummer 60.)

Omvang van de fraude

De RVO had gesignaleerd dat er een ongebruikelijk hoog aantal kalvermeerlingen was aangemeld bij de I&R. Naar aanleiding hiervan voert de NVWA in november 2017 inspecties uit. Uit een eerste inspectieronde bij 23 bedrijven die meer dan 10% meerlingen hadden opgegeven, blijkt dat bij 80% van deze bedrijven de I&R niet klopt met de werkelijke situatie. In een tweede ronde worden 64 bedrijven bezocht die 5-10% meerlingen heeft geregistreerd. Daar blijkt bij een derde van de bedrijven de praktijk niet te kloppen met de registratie. Alle geïnspecteerde bedrijven waarbij de I&R niet op orde is worden geblokkeerd.

Hoe werkt de kalverenfraude?

Frauderende boeren schrijven kalveren van de ene koe toe aan een andere koe, die al gekalfd heeft. Zo staan koeien langer te boek als dieren zonder kalveren, en tellen zij als een halve eenheid mee in de regels voor de fosfaatreductie. Als een koe eenmaal heeft gekalfd, geeft zij melk en moet zij als melkkoe worden geregistreerd. Melkkoeien tellen als volledige eenheid mee in de fosfaatregeling.

De omvang van de onregelmatigheden lijkt zo groot, dat de NVWA van fysieke inspecties overgaat op administratieve controles. Ze vergelijken data uit de I&R met data van andere organisaties (waaronder melk-productiegegevens en afkalldata). Als uit deze administratieve controle een onregelmatigheid naar voren komt, wordt het bedrijf geblokkeerd. Op 8 en 9 februari gebeurt dit bij ruim 2100 bedrijven.

Blokkade

Een blokkade betekent dat de boerderij geen dieren mag aan- of afvoeren. Er gaan dus geen dieren naar de slacht, er worden geen mestkalveren verkocht, en er kunnen geen kalveren of koeien worden aangekocht van andere bedrijven. Geblokkeerde bedrijven kunnen bij de NVWA om opheffing van de blokkade vragen als ze de fouten in de I&R herstellen en bewijs

kunnen overleggen van de juiste registratie (bijvoorbeeld met behulp van documenten of in de vorm van DNA-analyse). Op 8 maart zijn ongeveer 1800 bedrijven gedeblokkeerd.

Laatste stand van zaken

Bedrijven die bewijsbaar hebben gefraudeerd zullen een naheffing opgelegd krijgen als de fraude ze veel winst heeft opgeleverd. Voor hoeveel boerenbedrijven dit zal gelden en hoeveel geld zij zullen moeten betalen, zal moeten blijken als alles achter de rug is. Het fraudeprobleem lijkt echter inmiddels niet meer zo groot als aanvankelijk werd gedacht. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit betreurt dat er een beeld is ontstaan dat melkveehouders op grote schaal hebben gefraudeerd.

BEK NIEUWS

Besteding adoptiegelden

Beeld: Rianne van Duin

1. Veld en Beek gevestigd in Doorwerth: aanschaf koeborstel.
2. Anne en Anneke Koekkoek, van de Harmanna Hoeve gevestigd in Harlingen: koedekken en kalverdekjes, verlichting bij de kalveriglo's.
3. De Groene Griffioen gevestigd in Weesp: roterende koeborstel.
4. VOF Nieuw Bromo gevestigd in Hornhuizen: de aanschaf van drie koeborstels voor het jongvee.
5. Hoeve Ravenstein gevestigd in Baarn: het voor educatieve doeleinden functioneel maken van de Zichtstal boven de potstal; het vervaardigen van een educatieve speurtocht over het erf geschikt voor klassikale nabespreking; sponsoring van proeflessen door onze educatief medewerker aan schoolklassen

(van kleuter- tot middelbare school), inclusief mailing aan scholen met mogelijkheden.

6. 't Spant te Wilnis: Het geld van de adoptievrienden gaat of is gegaan naar een mestrobot. Maar ook naar het scheiden van mest om zo de mest te hergebruiken. De dikke substantie wordt in de ligboxen gebruikt. De koeien liggen aangenamer en blijven ook veel schoner. Dit past heel goed bij ons biologisch bedrijf.
7. Boerderij Buitenverwachting gevestigd in Hoogmade: het houden van het kalf bij de koe.
8. Armando en Rosa Kok gevestigd in De Glind: Wij houden het kalf bij de koe. De vaarskalveren die op het bedrijf blijven mogen minimaal drie maanden bij de moeder zogen. Dit kost erg veel melk waardoor het bedrijf inkomsten mis loopt. Het geld van adopteer een koe wordt gebruikt om een deel van de hierdoor geleden 'schade' te compenseren en hiermee de kalveren lekker bij hun eigen moeder te laten lopen.
9. Tom en Tineke van de Stadsboerderij gevestigd in Almere: de bouw van een nieuwe vrijlooplandschapsstal, waar we op alle onderstaande punten gaan innoveren: de koeien lopen in de kudde, vrij in het stro, en kunnen het nieuwe naastgelegen natuurgebied inlopen voor beweiding.
10. Melkveebedrijf Vlaar-Jansen gevestigd in de Westbeemster: twee draaiende koeknuffelborstels voor in de stal.
11. Familie Nell van de Hoefwoning gevestigd in Maasland (zij zijn inmiddels gestopt als adoptieboer): koeborstels.
12. Leen en Willy de Vink gevestigd in Zegveld: strohok voor zieke of kalfkoeien verbeteren, waarin

het kalf na het afkalven een dag bij de koe kan blijven; meer zaagsel in de boxen; aparte ruimte creëren voor kalfjes die weggaan.

13. Landwinkel De Lindenhorst gevestigd in De Hoef: nieuwe koeborstel.

14. De Biesboschhoeve te Drimmelen: nieuwe iglohutten voor de kleinste kalfjes, pedicurebehandeling melkkoeien Schotse Hooglanders en jaarrond verstrekken van mineralen d.m.v. mineralenemmers.

15. Boerderij de Bontekoe gevestigd in Sprundel: zonnepanelen.

16. Adriana-hoeve gevestigd in Linschoten: pallets voor meer comfort in de diepstrooiselboxen.

17. Henk en Jan Huijgen van de Eemlandhoeve gevestigd in Bunschoten: meer strooisel in de stallen; wijziging in stallen waardoor koeien meer ruimte krijgen.

18. Boerderij Nieuw Bureveld gevestigd in De Bilt: nieuw voerhek waarbij de koeien met horens makkelijker hun kop in en uit kunnen doen en ruimer staan.

19. De Zonnewijzer: geïnvesteerd in kalverdekjes waar ik nu gretig gebruik van maak voor al mijn jonge kalfjes.

20. De Meyenhorst: een nieuwe waterbak die werkt op zonnepanelen.

21. Koos v.d. Wind in Montfoort: koeborstels.

22. Boerderij Hazenveld in Kockengen: aankoop speciaal voermengsel, gegarandeerd GGM-vrij. En koe in de wei zolang de draagkracht van de grond het toelaat.

Colofon

Dit is een uitgave van de Stichting Koevoet t.b.v. het project Adopteer een Koe. De nieuwsbrief verschijnt drie tot vier keer per jaar. De inhoud is te vinden op www.adopteereenkoe.nl. Daar is ook de actuele pdf-versie te downloaden, evenals die van alle voorgaande edities. Bij het uitkomen van de nieuwsbrief worden per email een kort overzicht en de internetlink verstuurd naar ca. 900 betrokkenen.

Concept, inhoud en redactie

Elisa Kool nieuwsbrief@adopteereenkoe.nl

Grafisch artwork

Rianne Duijn mail@riannevanduin.nl

Coördinatie en productie

Marianne Hoekstra info@adopteereenkoe.nl

Vormgeving nieuwsbrief

Frits Cramer ledenadmin@adopteereenkoe.nl

Adresgegevens Stichting Koevoet

Windjammer 32

2401 MR Alphen aan den Rijn

www.adopteereenkoe.nl

info@adopteereenkoe.nl